

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1.50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko 4.50 K.

Vse dopise, naročnino in oznanila sprejema tiskarna J. Krajec nasl.

List in oglasi se plačujejo naprej.

Cesar in cesarica v Ljubljani.

Njegovo Veličanstvo cesar Karol se je v soboto 2. junija peljal k soški armadi, da ji izreče svojo zahvalo za junaške čine v deseti ofenzivi. Cesarica Cita pa je hotela obiskati ranjence v bolnišnicah. Spremili so cesarsko dvojico grof Czernin in načelnik generalnega štaba Arz pl. Straussenburg in načelnik vojaške pisarne, podmaršal Marterer. Ob 7. uri zjutraj je dospel cesarski vlak na južni kolodvor v Ljubljano. Ker je bil obisk cesarja in cesarice strogo vojaškega značaja, je pozdravil Veličanstvi samo deželni predsednik, grof Attens. Pred salonskim vozom so se mu javili tudi etapnoštacijski poveljnik, polkovnik Kleinschrodt, nekateri vojaški poveljniki in generalni šef-zdravnik soške armade dr. Thomann.

Po kratkem pozdravu se je odpeljal cesar v odprtem avtomobilu po Dunajski cesti skozi Ljubljano proti Notranjski. Kljub temu, da je občinstvo za prihod cesarja deloma še-le zjutraj zvedelo, ni bilo, liše brez zastave. Pred kolodvorom je stala množica občinstva, ki je cesarja pozdravila z gromovitimi „Živijo“-klici. Sploh se pa ne da popisati, kako prisrčno so Slovenci svojega vladarja sprejeli; to je treba le videti. Cesar se je s prijaznim nasmehom priklanjal in z roko odzdravljaj.

Pot cesarjeva je šla preko Postojne, Senožeče, Divače in Opčine. V glavnem stanu soške armade je pripel cesar poveljniku soške armade, generalnemu polkovniku Borojeviču pl. Bojni komanderski križ reda Marije Terezije, najvišje avstrijsko vojno odlikovanje; načelniku njegovega generalnega štaba pa je vnovič izrazil svoje najvišje pohvalno priznanje. Cesar se je tudi z moštvo veliko razgovarjal. Bila so tu odposlanstva vseh avstrijskih polkov, v katerih so bili zastopani vsi narodi države.

Ko se je cesar pripeljal na Opčine, kjer ga je sprejel tržaški cesarski namestnik, je izpremenil svoj prvotni načrt in se je odpeljal v Trst. Kar je bilo mogoče v kratkem času storiti, vse je storilo tržaško prebivalstvo, da sprejme tem dostojnejše svojega vladarja. Krepko so doneli „Živijo“-klici tudi tržaških Slovencev. Cesar je v svojih pogovorih povsod povdarjal, da to, kar je storila soška armada, nima primere. Ko je odlikoval razne častnike, ter podelil moštvo mnogo zlatih hrabrostnih svetinj, se je vrnil cesar preko Ajdovščine in Postojne nazaj v Ljubljano.

Med tem se je posvetila cesarica Cita v Ljubljani obisku bolnišnic, kjer so se nahajale krvave žrtve desete soške bitke. Posetila je garnizijsko bolnišnico št. 8., bolnišnico Rdečega Križa v Leoninumu, honvedsko bolnišnico v domobranski vojašnici in rezervno bolnišnico v obrtni šoli. V vseh bolnišnicah, ki jih je obiskalo Njeno Veličanstvo tekom dneva, je šla visoka gospa od postelje do postelje, nagovorila vsakega ranjenca, vprašala o njegovi ranitvi, njegovih družinskih razmerah, ga tolažila in osrčevala. Lastnoročno je obdarila cesarica ranjene vojake z malim spominkom. V vsaki sobi je pustila za razdelitev cigarete, cigare in orglice. Bil je preginljiv pogled, kako je znala visoka gospa s svojo globoko dobrosrčnostjo in ljubeznjivo usmiljenostjo tolažiti in osrčevati ranjene vojake. Po marsikaterem licu junaškega borilca je zdrsula solza, ko se je prisrčno sklonila angelsko-mila postava cesarice nad njegovo posteljo in imela za vsakega posameznika ljubeče in skrbno materino besedo.

Prva pot cesarice v Ljubljani pa je bila pred oltar Gospodov, je bila pot molitve za srečo svojega ljudstva. V stolnici svetega Nikolaja je bila navzoča pri sv. maši, pri kateri je prejela sv. obhajilo. Cesarica je klečala na pripravljemem klečalniku in ves čas čitala iz mašne knjižice ter bila z največjo pobožnostjo zatopljena v sv. obhajilo. Bil je to vspodbuden prizor, ki ga ne pozabi nihče, kdor ga je videl. V solzah

ginjenosti nad takim nebeškim vzornim zgledom presvitle cesarice, ki je bila v priprosti, modri obleki, brez lišpa, in pokrita s klobukom brez dragocenih okraskov, češ: ne z imenitnostjo obleke, temveč s srcem in z dejanjem vršimo velika dela pred Bogom in ljudstvom, h katerim nas kliče velika doba, se je topilo ljudstvo v cerkvi in slišala se je tiha ihtea molitev iz njegovih src: „O, Bog nam jo ohrani!“ — Kako je navzočnost cesarice globoko pretresla, je pričča, da so manifestacije cesarici izbruhnile tudi v cerkvi, ko je vstala s klečalnika. Cesarica je prijazno odzdravila z roko. — Ko je cesarica stopila iz cerkve, se je vslo pred njene noge vse polno cvetja, z oken so ljudje sipali cvetlice, cesarskemu avtomobilu so takorekoč zastavili pot in ga vsega obsuli s cveticami. Le težko in počasi je avtomobil vozil dalje, spremljan od tisočerih „Živijo“-klicev. Cesarica je, kakor pri vseh svojih vožnjah po Ljubljani, vedno prijazno odzdravljala, vsakega je s svojo očarujočo ljubeznjivostjo privezala na-se in kogar je pogledala v oči, teh oči ne bo nikdar spustil iz spomina.

Popoldne je obiskala cesarica tudi ljubljanski grad. V gozdni kapelici je opravila kratko molitev. Opetovano je izrazila ljubiteljica narave svoje začudenje nad krasnim razgledom čez mesto in okolico. Zanimiv pogled so nudili na gradu laški ujetniki. Ko so zagledali cesarico, so se postavili po vojaško in laški častniki so ji salutirali. — Nato se je podala cesarica v Tivoli, kjer se je ponovno izrazila, kako zelo ji ugaja lepa okolica in okusni nasadi. Po večni poti je prišla s svojim odličnim spremstvom tudi do cerkve na Rožniku, kjer zopet ni mogla dovolj prehvaliti idilno lego in krasen razgled.

Eden najmičnejših prizorov visokega obiska cesarice v Ljubljani pa je bil brez ugovora kratko bivanje med ljubljansko ljudsko in srednješolsko mladino popoldne okoli 3. ure. Ljubljanska šolska mladina se je zbrala pod vodstvom svojega učiteljstva na Kongresnem trgu. Mladina je

imela na prsih pripeto lepo deželno trobojnico, skoro vsi otroci so imeli v rokah šopke, vejice, ali cesarske in deželne zastavice. Deklice so bile vse belo oblečene. Vse je koprnelo pričakovanja. Policija je morala dohode v „Zvezdo“ zapreti, ker se je nabralo tudi drugega občinstva toliko, da ni bilo mogoče več ljudi pustiti v „Zvezdo“. — Cesarica se je peljala skozi špalir mladine, šolske zastave so se ji klanjale, mladina je obmetavala njen avtomobil s šopki in kakor bi tički pozdravljali v soglasnem spevu jasno solnce, tako srebrno je donel klic mladine: „Živijo, živijo!“ Bil je to veličasten sprevod. Vsa srečna, biti med vso srečno mladino, se je cesarica ljubko smehljala, zahvaljevala: Bila je mlada mati v sredi mladega naroda nove Avstrije! Pri oknih okoli stoječih liš je bila glava pri glavi, ljudje so vihteli robce in klobuke in združevali svoje klice s klici navdušene mladine. — Neki gospod iz spremstva cesarice se je prelaskavo izrazil, češ, da se je udeležil že mnogih potovanj Njenega Veličanstva, a tako spontano enodušno, globokovplivajoče manifestacije, kot je bila ta na Kongresnem trgu, še ni doživel.

Ob 8. uri zvečer se je vrnil cesar v Ljubljano in se podal k cesarici v salonski voz. Zunaj pa so ljudje vsklikali in se niso hoteli raziti. Ob 9. uri pa se je zasvetil grad v tisočerih lučicah. Na željo cesarice je cesar zapovedal, naj ju avtomobil pelje na grad. Ob pol 10. uri sta bila že na gradu. V tistem grajskem drevoredu se je cesar odpočival z ljubljeno soprogo od dnevnega napora. Ko sta se vračala po 10. uri skozi „Zvezdo“, je bilo še tam mnogo občinstva in nekaj kolesarjev. Kolesarji so obkročili avto in vihteč čepice spremljali visoki par na kolodvor.

Drugo jutro, v nedeljo 3. junija ob 7. uri sta se cesar in cesarica odpeljala proti Postojni, ki je bila sijajno pripravljena za oficijelni sprejem. V srcih Ljubljancev pa bo živel ta obisk v neizbrisnem spominu s prisrčno željo: da bi prišla cesar Karol in cesarica Cita zopet v Ljubljano

LISTEK.

Gališka noč.

Piše poročnik Jože Barlé.

Krasna je pomladna noč gališka na bojnem polju! Vse mirno — niti strel ne pade. Kakor pošasti se vijó v mesečini neskončne žične ovire; v daljavi pa se zavija ruski strelski jarek kakor zlokobna kača. — Mil veter veje, božajoč moje lice; tuhtam prinese zadušeno klic ali zamolkel žvenket, ako je udarilo železo ob železo. —

Ljubim, jasno pomladansko noč! — Nebo je čisto modro kot so modre prve spomladanske vijolice; v mogočnem svodu se boči skupno nad nami in nad sovražnikom: nebo ne pozna sovraštva. — Z neba utripajo svetle zvezdice kakor majhni, zaspani očki nebeških angelčkov. Prav take so te male, svetle zvezdice, kakor nebeško-lepi očki angelčkov na sliki Sistinske Madone Rafaelove.

Ljubim jasno, tajnostno noč bojnega polja. Dih božji plava čez poljane, blagoslavljajoč vojnika-trpina, vlivajoč tolažbo v obupana srca, deleč mir razburkanim dušam, hladuč rane, dušne in telesne. Duh

človeški, oproščen telesnih spon, se dvigne kakor lahkokrila ptica in poleti čez dol in breg daleč, daleč, v domovino k svojim milim in dragim; trudne oči izmučenega vojaka se zapró v sladke sen.

Lepo se pomladanske gališke noči! V takih čarnih, tajnostnih nočéh, — pripoveduje moj Slavonec — plešejo na zeleni Fruški gori prelepe gorske vile bajno kólo ob izviru bistrega studenca. Tu v Galiciji ni zelene Fruške gore in ni vil-pogorkinj, ki bi plesale vilinsko kólo, in zato je žalosten moj Slavonec.

Prelepa, mirna, jasna noč.

Sprehajam se po strelskem jarku; moje telo se sprehaja, duša moja in srce moje je daleč od mene.

V mesečini opazim postavo, temno in nepremično, kakor kip zrè v jasno nebo. Spoznam ga: moj tovariš in prijatelj je. Tudi on je ljubitelj pomladnih noči galiških. Prejšnji dan je bil prišel iz domovine — z dopusta.

„Hej, poročniče, si mar postal zvezdogledec?“

On se zdrzne in skoro nevoljno obrne proti meni.

„Ti si? — Ali ni bajna noč?“

„Petošolček!“ ga podražim.

Nasmehne se malo, pa mi požuga s prstom:

„Ti, ti — ti si še večji petošolček!“

A hipoma se zresni njegov obraz; prime me za roko in pokaže proti nebu.

„Poznaš me in razumel me boš! — Poglej te drobne, utripajoče zvezdice! Si že videl malo dete, ko se prebudi iz sladkega spanja; si videl njegove oči: začudeno-zroče, zaspano-utripajoče, nebeško-čiste, in vendar igra solzica v njih, kakor bi bila lahka meglica v teh angelskih očkih. Te čiste, zaspano-utripajoče male zvezdice me živo spominjajo na nedolžne oči malega deteta. In prav take oči ima — ona!“

Spustil je mojo roko in nepremično zrl v nebo, dolgo, dolgo. Moje misli so iznova pohitele čez dol in breg — v domovino, tja, kjer so doma otroške, nedolžne oči.

„Poznal sem jo že dolgo“, je nadaljeval, „najini duši sta se srečali že davno. Ko sem prišel zadnjič na dopust v domovino, sta se našli i najini srci.“

Dopust je potekal, prišlo je slovo.

Bilo je zvečer, ko sem odhajal. Večer je bil — krasen in lep — kakor bajka — prav kakor današnja noč! Stala sva na

kolodvoru, ona rahlo naslonjena name. Govorila nisva. Ona je semintja zadržela in potegnila z robcem preko oči. Jaz sem bil, kakor otopel; nekaj me je z ledeno roko držalo za srce in me z jekleno pestjo davilo za grlo, da sem hropel, a besede nisem spravil iz ust.

„Ne jokaj“, sem končno začel s težavo, „ne jokaj, Mira! Bog je dober in usmiljen!“

Obrisala si je oči in me hvaležno pogledala: kakor lahka meglica je bilo v teh otroških očkih, solza kot biser je blestela iz njih, a jokala ni. Govoril sem dalje.

„Poglej, srce moje, to jasno, modro nebo, posuto z zvezdicami; kakor tvoje oči so te zvezdice. Angelci so to, božji krilateci, ki gledajo iz nebes na zemljo, in vidijo vsako človeško gorjé. Kadar ti bo — sami — tožno in težko ob lepih, jasnih večerih, ozri se v te svetle božje očke in misli na mene; in zvezdice, angelci, mi bodo sporočile Tvoje pozdrave in Tebi prinašale moje; saj je isto modro nebo razpeto nad teboj in menoj, posuto z istimi zvezdicami —“

Okrenil se je k meni.

„Sanjač — praviš, prijatelj?“ Glas mu je trepetal.

Vojni pregled.

Italijansko bojišče. — Deseta soška bitka je ali končana ali vsaj začasno ustavljena. V tej bitki se je šlo Italijanom za to, da bi proti Trstu napredovali. V bitki, ki je besnela 19 dni, Italijani niso kaj posebnega napredovali, akoravno je njih časopisje strašno kričalo, kak uspeh da so dosegli. Mislili so, da bodo počivali in v Dolu zbirali nove čete ter prihajali tudi čez Sočo. Bili so menda mnenja, da bo Borojević mirno čakal, kdaj se jim bo zopet zljubilo naskočiti. A Borojević, kateremu je bila znana bojažljivost naših čet, ni hotel Italijanom pustiti postojank od Jamelj do Štivanja, katere so bili vzeli od 23. do 26. majnika pred Grmado. Med tem, ko se je Cadorna še pripravljala na novi udarec proti Trstu in na velikopotezno obkoljevanje Grmade, prehitel ga je naš Borojević in 4. in 5. junija južno Jamelj silno udaril. 6. junija je Cadorna vže sramežljivo poročal: „Našo novo črto nasproti Flondarju smo nekoliko umaknili v taktično ugodnejšo postojanko.“ To se pravi po domače povedano: Kar sem pridobil v deseti soški bitki, sem zopet zgubil. V teh dneh svojega hudega udarca po Italijanih je Borojević ujel 250 častnikov in 10.000 mož in če prištejemo še druge ujetnike, ki so jih naše čete zajele v deseti soški bitki, znaša njih število 27.000 mož. Poleg tega izgubili so Italijani, kakor se je že 4. t. m. uradno poročalo, 160.000 mrtvih in ranjencev. Zadnji udarec naše soške armade stal je Italijane štiri brigade, katere so bile uničene. Kar je Cadorna v večtedenskih hudih in zgubopolnih bojih pridobil, je v dveh dneh zopet izgubil. Spoznal je posledice tega našega uspeha ter nastopil z vsemi rezervami, s katerimi je nameraval po odpočitku nadaljevati ofenzivo, a njegov napad izpremenil se je v obrambo. Našo hrabro soško armado odlikoval je presvitli cesar za njeno junaštvo najbolj s tem, da je podelil voditelju-junaku desete soške bitke, junaku galiških ravan in silnemu branilecu Karpator, zmagovitemu generalu Borojeviću, najvišji vojaški red komanderni križ vojaškega reda Marije Terezije. S porazom, ki so ga Italijani v deseti soški bitki doživeli, izginja tudi čedalje bolj njih nada, prodreti v Trst, nas pa navdaja upanje, da se našim hrabrim in junaškim branilcem posreči, dežele lačnim Italijanom pokazati pot, po kateri so prišli do Gorice.

Čitajte! Čitajte!

Iz Gradca (Odilien-Blindenanstalt) smo prejeli sledeča dva zanimiva lista, ki bodeta gotovo globoko segala v srce osobito našim dolenjskim čitateljem. Prvi list je pisal naš dragi rojak Franc Medle, doma iz Št. Jerneja, in se glasi:

„Veledenjeni g. urednik! Naznanjam Vam, da smo z veseljem sprejeli poslano nam zbirko 100 kron, za kar se Vam tukajšnji oslepel vojak srčno zahvaljujemo. Prav posebno pa je razveselila ta pošiljatev mene samega, ker se tudi moji domačini, vrli Dolenjci, tako lepo zanimajo za nas. Prav iskrena zahvala vsem blagim dobrot-

Ko je videl moj resni, globoko zamišljeni obraz, se je njegovo lice zjasnilo. Gorko mi je stisnil desnico.

„Hvala ti, prijatelj!“ — — — Ločitev!
„Ne jokaj, Mira“ — sem ji rekel v slovo — „na svidenje!“ In sem jo poljubil.

Dokler sem jo mogel videti, sem mahal z robcem. Na obraz sem si bil izsilil nasmeh, ona isto. Zdelo se mi je, da še zdaleč vidim meglico v njenih očeh. Ko mi je izginila izpred oči, se je v meni nekaj raztrgalo s kruto silo. Sesedel sem se in zajokal. —

Obmolknil je dolgo časa.

„In bila je ravno taka noč!“

Molčala sva oba. Zopet se je obrnil k meni.

„Se mi posmehuješ? Otrok, kaj ne?“

Resen, sočuten molk mu je odgovoril. Kako bi se ti posmehoval, nežna duša; ostani, o le ostani tak otrok, prijatelj moj!

Dolgo sva ostala skupaj — molčé — oči vprte v zvezdice, ki so sporočale najine pozdrave v domovino nedolžnim očem, v katerih igra svetla solza kakor meglica.

Čez nebesni svod pa je planila rožna svetloba, znanilka vstajajoče zore.

nikom tam doli iz lepe Dolenjske, in tudi Vam, gospod urednik, prav srčna hvala, ker ste nam dali častno mesto v Vašem cenjenem listu. Prav rad bi Vam podal svojo desnico, pa to je sedaj nemogoče; pa mogoče bodem mogel to storiti meseca julija, ko pridem na dopust. Torej, vsi vrli Dolenjci, iskreno pozdravljeni! — Franc Medle.“

Drugi list je pisala nežna roka skrbne usmiljenke, častite sestre Klare Verhunc, kateri smo odposlali 1. junija 100 kron za slepe vojake, ter se glasi:

Mašne molitve.

(Presvitlemu gospodu dr. Antonu Bon. Jegliču, knezoškofu ljublj. itd., ob birmi v ribniški dekaniji.)

1. Začetek.

Svetloba v cerkev mistična pripluje,
na mašnikovem plašču zažari,
ki pred oltarjem belim že stoji,
da Bogu trojedinemu daruje,
duhov nevidnih truma ga ovija,
srce pa dviga božja poezija.

Srce v molitvi ljudstvu se odpira
in čustva vsa hite mu pred oltar,
kjer se leskeče svetlih luči žar.
molitev živa vera mu podpira,
ljubezen pa peruti mu razvije,
da dvigne se do božje domačije.

2. Gospod, usmili se nas! ...

Razpelo na oltarju se leskeče,
na njem bolest Gospodova žari,
po cerkvi mrtve gledajo oči,
ki svet ljubile so tako goreče,
a ljudstvo judovsko je pobesnelo,
„Le križaj ga!“ Pilatu je velelo.

Preteklost naša pred Teboj se klanja
pred Teboj, sveti, križani naš Bog,
pod težkim jarmom križev in nadlog
srce skesano prosi odpuščanja:
Mi grešniki na križ smo Te pribili,
Gospod odpusti in se nas usmili! ...

3. Slava.

Gospodu bodi slava na višavah,
na zemlji pa naj mir se oglasi!
Gospoda vsaka bilka naj slavi,
ki diha po teh senčnatih dobravah,
slave naj ga vsi Evini sinovi,
slave naj ga nezmerni vsi svetovi!

Gospodu bodi slava na višavah,
na zemlji pa naj mir se oglasi!
Po miru trudna duša hrepeni,
ko diha po nemirnih teh nižavah,
naj bi pri Bogu se miru navžila,
in v Bogu vselej trudna odpočila!

4. Evangelij.

Zdaj mašnik gre na levo stran oltarja
in sveti križ čez knjigo naredi,
čez knjigo, kjer resnica vsa živi,
ki srce naše in naš um prestvarja
in ljudstvo, ki v resnico to veruje
stojé se s svetim križem zaznamuje.

Resnica ta je trdna kakor skala,
resnica v naši cerkvi le živi
in vihra naj si še tako besni,
ne bo ta vihra cerkve izruvala. —
Če vsi bi bili udje cerkve prave,
napočil bi nam dan miru in sprave.

5. Vera.

Gospod, jaz verujem v božanstvo Tvoje,
v resnice vse, ki Ti si jih učil
in v čednosti, ki sam si jih gojil,
Gospod, jaz verujem v to delo Tvoje,
ki potrdili so ga svečeniki,
svobode apostolske mučeniki.

Izvoljena posoda vse svetosti
prižgala ti si vero mi v Boga,
pregnala temo vso si iz srea
tam svitu nepozabljene mladosti. —
Zdaj v duši moji vlada harmonija
zato ti hvala lepa, o Marija!

„Oslepele vojake priporočam Vaši
blagi naklonjenosti. Saj zaslužijo, da jim
postavimo zlat spomenik, spomenik naše
ljubezni. Čast in ponos Vaše lepe Dolenjske
je oslepel Fr. Medle. Kako vdano nosi
svojo bridko usodo! „Je že božja volja,
da sem oslepel“, tako tolaži sebe in druge.
Za vsako uslugo je hvaležen; kako se
pridno uči, dasi mu je čitanje s tipanjem
dovolj mučno. Bil je 22 mesecev v ruskem
ujetništvu v Sibiriji; ležal je na golih tleh,
brez odeje, pri 45° mraza. Tiste sitne go-

lazni pa je imel, o joj, koliko! Devet mesecev
isto neoprano perilo na sebi nositi, ko slep
človek ne vidi čistiti se, kaj se to pravi,
le premislite sami! Vendar Vaš rojak pri
tem ni klet; prvo, kar je napisal, ko se
je v zavodu izučil, je bilo „Češčena bodi
Kraljica!“ itd. Ponosni bodite, spoštovani
darovatelji, čitatelji Dol. Novic, da je ta
vzornik Vaš, Dolenec — kakor ste Vi. —
Z odličnim spoštovanjem Klara Verhunc“

Predragi naročniki, čitatelji, posebno
Dolenjci! Mislimo, da ni potrebno vnovič
trkati na Vaša srca, če prečitata te pre-
tresljive vrstice č. sestre Klare, kateri moramo
hvaležnim srcem zaklicati: Bog ji plačaj
tisočerkokrat njeno plemenito srce, srce polno
sočutja in usmiljenja do slepih! Odveč je,
zopet in zopet prositi za naše oslepele
vojake-junake novih darov, kajti kdor pre-
misli le količkanj njihovo bēdo, mora da-
rovati iz lastnega nagiba, četudi zadnji
vinar, tem najbolj nesrečnim revežem pod
solncem. Nabirajte vsepovsod, ob vsaki pri-
liki, v družbah, za te naše vboge! Pri-
trgajte si pri vseh stvarih, posebno pri
strastno razširjeni razkošnosti v oblekah,
nakitju in zabavah, in darujte kar največ
zamorete za nje, ki so žrtvovali za nas
in našo domovino svoje najdražje blago,
največji dar božji — oči! Premisli: kakšna
bolečina, kakšna nesreča, biti slep! Zapri
pri krasnem, solnčnem spomladanskem jutru
svoje najljubše bisere — oči in misli si, da
bi nikoli več ne spregledal in občudoval
bujne narave, potem bodeš saj nekoliko
razumel bolest, siromaštvo in zapuščenost
slepih. — Torej pošiljajte vsak dan, vedno
in vedno novih in obilnih darov na naše
uredništvo! Bog bode Vaš bogati plačnik!
Delajmo veselje slepim vojakom in pred
vsem našemu rojaku Medletu, ki nam je
tako prisrčno hvaležen v svojem in v imenu
vseh slepih.

Novih darov so naklonili: Preč. g.
Jakob Lebar, župnik, Čermošnjice 10 K;
gpđ. Marija Bokal, Čermošnjice 1 K; gpđ.
Mici Bučar, Kandija 2 K; skupaj 13 K.
V 10. številki smo izkazali 87 kron, tedaj
je vse skupaj ravno 100 kron, katero
svoto smo odposlali 1. junija č. sestri Klari
v Gradec. — Nadalje so poslali: g. Anton
Lužar, Staravas, Št. Jernej 2 K; neime-
novana 1 K; neimenovan 1 K; neimenovan
1 K; za drugo pošiljatev tedaj skupaj
5 kron. Bog plačaj!

Dopisi.

Iz Stopič. Mladeniška Marijina družba
bo priredila dne 24. in 29. junija majhno
zabavo. Na vzporedi sta igri: „Seme
krščanstva“ in „Zamujeni vlak“. Stojišča
à 40 h, sedeži à 1 K. Začetek vselej okrog
4. ure popoldne. Zaradi pomanjkanja pro-
stora bi bilo nekaterim svetovati, da se
udeležje šele 29. junija. Čisti dobiček se
bo porabil: 50% Rudečemu križu, 40%
za misijone in 10% za knjižnico. Pre-
plačila se hvaležno sprejemajo. S tem bo
pokazala naša mladeniška Mar. družba,
kaj je zmožna. — Povsod se piše po
vseh časopisih, Domoljubu, Slovincu itd.
o pokvarjenosti mladine. Pa zakaj? Zato,
ker imajo premalo pouka. Potreben je pa
stanovski pouk, ki je mogoč le v Marijinih
družbah. Zato mladeniške Marijine družbe
in Marijini vrteci na dan! Kjer je pa za-
dosten in dober stanovski pouk, je pa
mladina nepokvarjena. Seveda je možno,
da se kljub temu kdo izgubi in postane
nezvest Mariji, saj tudi Zveličarju niso
ostali vsi zvesti (Juda Iskarijot).

Iz Vinice. Drage „Novice“! po dolgem
molku prejmite od nas zopet malo poročilce.
Nikar ne mislite, da je pri nas vse lepo
pri starem, ker molčimo. Tudi pri nas reže
vojska težke rane, pa obupujemo le še ne.
Kljub temu, da nam gre pri jelu in delu
trda, gledamo z zaupanjem v boljšo bo-
dočnost. Tudi pri nas smrt ne prizanaša
našim fantom in možem, par najboljših
nam jih je iztrgala iz naše srede — padli
so za domovino na bojišču. Letošnjo zimo

Fr. Ks. Pavšič.

in spomlad je pa kosila bela žena tudi doma; ker ni našla dosti mladih, je kosila večidel stare. — Ravno kar podpisujemo šesto vojno posojilo. Prejšnjih vojnih posojil se je v občini Vinica podpisalo okoli 200.000 kron, res lepa svota za naše skromne razmere.

Nekaj posebnega pri nas je tudi to, da ni odšel v celi fari niti eden zvon v bojni grom — imamo namreč v vseh stolpih že čez 100 in še več let stare očake — pa menda tudi nje čaka usoda, da jih bomo poslali razbijati polentarju butice.

Na binkoštno nedeljo se je dogodil na Vinici redek slučaj. Popoldne smo imeli hudo neurje, tudi toča se nam je že večkrat ponujala; treskalo in grmelo je pa že tako, kakor bi bili že v fronti. Seveda ni bilo brez nesreče. Okolu 3. ure popoldne je treščila strela v hišni žleb posestnika Petra Balkovec iz Vinice št. 58. Strela pa ni hotela po žlebu naravnost v zemljo, temveč je pregledala in prerahlala v dveh sobah stropne in stene, razbila okolu 40 šip in potem smuknila na drugem voglu v cesto. Pri tem voglu so slučajno vedrile dve ženske, Ana Madronič iz Sele in Marjeta Medved iz Daljnih njiv, obe iz fare Sinjivrh. Prvi je strela raztrgala vse črevlje ter nogovice in spodnje krilo, na eni nogi jo je še clo sezulo, a njej se ni nič hujšega zgodilo. Marjeto Medved je pa zadela strela v bok ter jo toliko poškodovano, da ne more hoditi in bo težko okrevala. Čudno je, da so sploh ostale pri življenju. — Posestnik bo dobil nekaj zavarovalnine od zavarovalnice Dunav.

Franjo Neubauer:

Pesem deklet in žená.

Povrnejo spet se
vojaki iz dalj,

poplača junake

naš cesar, naš kralj.

Na prsi junaške

pripne jim svetinj

kot večer za hrabrost

sijajno spomin.

A mé najkrasnejših

natrgamo rož,

na prsi jih fantov

pripnemo in mož.

Zapójemo ž njimi

kot nikdar poprej,

da bo do sovražnih

se slišalo mej:

„Vzdihávali dolgo

so dragi od tam,

sedaj pa so naši,

ne damo jih vam!“

Domače in tuje novice.

Procesija presv. Rešnjega Telesa. V Novem mestu se je vršila procesija na praznik 7. junija prav slovesno in ob krasnem vremenu. Vodil jo je mil. g. prošt dr. Seb. Elbert z veliko asistenco. Navzoč je bil tudi goriški knezovnadškof. kancelar veleč. g. Aleks. Zamparo. Petje je bilo znano umetniško in vzvišeno; oskrbel ga je kapiteljski cerkveni zbor, na katerega smo vedno ponosni. Prav posebno so povzdignile slovesnost še male, belo oblečene nedolžne deklice, ki so potresale s cveticami pot božjemu Izveličarju. Procesije so so udeležili zastopniki tukajšnjih mestnih uradov in hranilnice in ces. kr. državnih uradnikov, častniški zbor in drugi verniki iz vseh stanov ter častno število vojakov, ki so spremljevali Kralja miru. Meščani so hvalevredno razobesili raz hiš zastave in okrasili in razsvetlili okna. Dober utis je napravila vojaška bolnišnica v stari gimnaziji, ki je imela vsa okna lepo okra-

šena s cvetjem in zelenjem. — Procesija v Šmihelu pri Novem mestu se je pa vršila v nedeljo 10. junija tudi z vso sijajnostjo. Vodil jo je preč. gosp. župnik Trškan v spremstvu svetne in samostanske duhovščine, občinskega zastopa, na čelu župan in dež. poslanec g. Zurec, zastopnikov hranilnice in posojilnice, gasilnega društva itd. Udeležba je bila posebno od ženske strani zelo častna, saj so moški večinoma v vojni. Petje pod vodstvom g. Hladnika je bilo vsestransko dovršeno; saj je resnica, da bi bila procesija brez lepega cerkvenega petja prazen sprevod brez blažilnih in svetih notranjih čuvstev. Veliko je bilo nežnih, belih deklic s cveticami. Kakor druga leta, je tudi letos odlikovalo šmihelsko procesijo več parov vrlih šmihelskih domoljubnih deklet v narodni noši in s pečami. Da je procesija napravila na udeležence in gledalce najboljši utis, je pred vsem pripomogel uzoren red, ki se je hvalevredno upošteval in ki gotovo k povzdigi visokega praznika kar največ pripomore. — Tudi v drugih župnijah novomeškega dekanata so se letošnje procesije na praznik presv. Rešnjega Telesa izvršile vzgledno lepo in v najugodnejšem vremenu. Res so se povsod pogrščali gospodarji, očetje in sinovi, toda zavedali so se tembolj stari, ženske in otroci svoje dolžnosti in prišli so k procesijam, ki so prav letos imele značaj prošnjih procesij. Saj so gotovo vsi-vsi udeleženci prosili Izveličarja kot Kralja miru za zmago in skorajšnji mir Avstriji ter za srečno povrnitev predragih svojcev. Kuge, lakote in vojske, reši nas, Gospod! — Da krščanskim vladarjem mir in edinstvo dodeliš, prosimo Te, usliši nas!

Duhovnim svetnikom sta imenovana: g. Josip Dostal, kn.-šk. tajnik in gosp. Al. Stroj, špiritual kn.-šk. duhovn. semenišča v Ljubljani.

Društvo za vojno posojilo v Novem mestu naznani, da se vrši občni zbor v soboto 16. junija 1917 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani, kjer se bode sprejemalo člane za 6. vojno posojilo in kjer se bodo razdelile obligacije 5. vojn. posojila svojim dosedanjim članom.

Junaške smrti je umrl na laški fronti g. Erih Zhuber pl. Okrog, c. in kr. pomorski praporščak in voditelj pomorskega letala, sin preblagorodnega gosp. gozdnega svetnika Paula Zhuber pl. Okrog v Soteski, dne 6. junija 1917, ko je ravno navdušeno izvrševal svoje vojaške dolžnosti kot letalec. Nadebudni mladenič, ki je daroval svoje mlado življenje za cesarja in domovino v najkrasnejši dobi 21. let, je bil pokopan dne 9. junija 1917 v Poli in se bode njegovo truplo svojčas prepeljalo v družinsko rakev v Ljubljano. Težko prizadetim roditeljem naše globoko sožalje. Slaven spomin bodi trajno ohranjen mlademu junaku!

Razglas. Novi učenci za prvi razred novomeške gimnazije se bodo vpisovali 29. junija od 10. do 12. ure dopoldne v konferenčni sobi. V soboto 30. junija se bo vršil sprejemni izpit, ki se bo začel ob 7. uri zjutraj. Pri vpisovanju je treba predložiti krstni list in obiskovalno izpričevalo za sprejem v srednjo šolo. Učenci se morajo prigrasiti v spremstvu starišev ali njihovih zastopnikov. — C. kr. gymn. ravnateljstvo.

Poroka. Poročil se je dne 10. t. m. v Novem mestu gosp. Alojzij Jurak, četovodja v rezervi, gostilničar in posestnik v Sutlanski Poljani na Hrvaškem, z gdčno Jozefo Maček, prodajalko iz Novega mesta. Bilo srečno!

Umrla je v cesarice Elizabete bolnici v Novem mestu, dne 7. t. m. omožena vojna begunka Justina Trampuš, 25 let stara. Naj počiva v miru!

Koncert v Krškem je dne 17. majnika prav zadovoljivo uspel. Nabralo se je vstopnine in preplačil 1960 kron. Gotovo lepa svota in saj majhna pomoč po potresu tako silovito prizadetim občinam Cerklje in Čatež. Bog nakloni obilo dobrotnikov!

Posnemajmo! Veleč. gospod Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani, je naklonil Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani znesek 100 kron.

Za domovino je padel vojni kurat preč. g. dr. Ivan Andolšek, zadet od sovražne granate na italijanskem bojišču. Slava njegovemu spominu!

Dolenjski rojak, sin vrlega posestnika Franca Kastelic iz Št. Jošta pri Stopičah, Janez Kastelic, je bil s svojima dvema bratoma pri 17. pp. od začetka vojske. Vsi trije so bili že prav pri Asiagu. Bil je kot telefonist ranjen. Nahajal se je tudi na šoški fronti. A ko je naša armada zasedla Škader, glavno mesto Albanije, je naša uprava ondi poskrbela za šole, ki jih vodi jezuitski red. Vsled tega je bil naš Janez, kot jezuitski brat, poslan k svojemu redu v Škader. Bog ga ohrani, da bo tudi pomagal tam doli širiti krščansko omiko. Iz Kastelčeve rodbine so vsi peteri sinovi vrli vojaki.

Slava junakom zdravnikom! V zadnji laški ofenzivi je padlo osemnajst avstrijskih zdravnikov.

Časteče darilo. Krasno plaketo z umetniško izdelano podobico cesarjeviča Oton-a je prejela gpdč. Ervina Ropas za svojo skladbo: „Živel naš pešpolk Cesarjevič!“ Zraven priloženo pisemce se glasi: „Vaše blagorodje! Častniški zbor 17. pešpolka „Cesarjevič“ si dovoljuje izročiti priloženo plaketo in prosi, da blagovolite isto sprejeti. Častniški zbor hoče s tem izraziti svojo hvaležnost za lepo muzikalčno poklonitev. Z odličnim spoštovanjem Weingraber l. r., polkovnik. Judenburg, 30. maja 1917.“ Čestitamo nadepolni skladateljici!

Prenovljene orgle. V prekrasni novi mirnopski cerkvi je postavil mojster Dornič iz Radovljice iz stare cerkve orgle, delo rajnega Mandlina iz Trebnjega. Misel, stare orgle skrbno spraviti je bila srečna, sreča pa dvojna, ker v našem hudem vojnem času niti misliti ne bi bilo na nove. Da se je g. Dornič tega dela poprijel, mu je šteti v zaslugo, posebno ker je to delo dovršil popolnoma dobro in iz starega Mandlinovega dela postavil še za več let rabljivi instrument. Celota orgel je prav impozantna, ker je pedal res mogočen in tudi posamezni spremeni so čedni in blaglasni, z eno besedo: čast mojstru, da se je tako potrudil in orgle v tako dober stan postavil! Nova cerkev je pa poleg svoje veličastne krasote tudi akustična in donijo v njej orgle, da je veselje poslušati. Mirna peč pa ima tudi prav dober pevski zbor, ki se je posebno ob birmi skazal in stare, sedaj zopet nove orgle obvladuje tudi mlada gospodična učiteljica Ela Hladnik uprav mojstrsko. Mirnopskim faranom čestitamo k dobremu instrumentu, kakor tudi k izvrstni organistinji.

Prešičji semnji za plemene in rejne prešiče v Novem mestu so meseca junija t. l. vsak ponedeljek in v četrtek 21. junija pa v Kandiji.

Za po toči oškodovane občine novomeškega in trebanjskega okraja sta vložila državna poslanca Hladnik in Jarc v državnozborni seji dne 5. junija nujni predlog, naj se oskrbi takoj potrebno seme in dajo na razpolago vojaške delavne moči. Državni poslanec Jarc je v tej zadevi že prej posredoval pri deželni vladi in se je ravnatelj zavoda za promet z žitom g. Jovan zaradi zagotovitve semen nalašč peljal na Dunaj k ministerstvu za prehrano.

Nesreče. Franc Gros, učenec ljudske šole v Višnji gori, je nabiral zelenje za živino. Medtem je padel z drevesa in si zlomil desno nogo v stegnu. — Josip Kos, posestnika sin v Ločini pri Novem mestu, je vozil vino s Trške gore. Držal je voz, da bi se ne zvrnil, medtem je pa prišel pod voz in si zlomil desno nogo v golenu. Ponesrečenca se zdravita v bolnici Usmljenih bratov v Kandiji.

Črnovojniki 65. in 66. letnika so odpuščeni domov. Cesar je ukazal, da se imata omenjena letnika takoj, najkasneje pa do 30. junija 1917, iz nadaljne črnovojniške službe odpustiti. Na to velikodušno odredbo našega preskrbnega vladarja se bode podalo na tisoče in tisoče očetov in možev k svojim ljubim in k svojim poklicom nazaj in sicer popreje, kakor zadeni trobenta miru. Ta cesarski odlok je velikanskega pomena v gospodarskem-političnem oziru, ki bode ob enem ukrepil med ljudstvom ljubezen in udanost vseh avstrijskih narodov do svojega najboljšega državnega očeta Karola. S tem ukazom se bode izdatno odpomoglo pomanjkanju delavskih moči pri poljskih in obrtnih delih in opravilih. V drugih državah pa bode vzbudilo to cesarsko dejanje prepričanje, da Avstrija s svojo vojno močjo še dolgo ni pri koncu, kakor to trdijo sovražni listi, ker bi se sicer pač ne moglo odpustiti dveh letnikov iz vojnih služb. Naj bode ta cesarska odredba tudi viden dokaz našim nezaupnežem, da je naša armada v resnici vsestransko še prav dobro oskrbljena, da je še vedno močna in nepremagljiva in da se nimamo prav nič bati. Tembolj smemo živeti v tolažilnem prepričanju, da mir ni več daleč; kajti država, ki pošlje dva letnika svojih hrabrih vojakov domov, je resnično najboljšo zagotovilo, da država sama ponuja roko za mir in da je vedno pripravljena mir skleniti. — Slava, čast našemu cesarju Karolu!

Nova umetnica. Bivša gojenka podružnice „Glasbene Maticice“ v Gorici, Cirila Medved je dovršila letos konservatorij na Dunaju in napravila izpite za koncertno in operno petje pri slovitom profesorju Forstenu z odliko. Na potu v širni svet želimo mladi umetnici obilo uspeha. Ker čujemo, da do konca vojne ne sprejme nobenega engagementa, želimo in upamo, da bomo imeli priliko, slišati jo pri kaki prireditvi v Ljubljani, ali pa tudi v Novem mestu, kjer je preživela otroška leta in kjer bi bila gotovo s posebnim veseljem in ponosom sprejeta.

Huda ura je bila v petek, 8. junija okrog 4. ure popoldne okoli Črnomlja. Med dežjem je padala tudi toča, ki je naredila po nekaterih krajih občutno škodo.

Hrvatski ban odstopil. Ban baron Skerlec je izročil Njegovemu Veličanstvu svojo demisijo. Cesar je demisijo sprejel. Hrvatje tega bana niso bili ravno veseli, ki je bil vzgojen popolnoma v madžarskem duhu. Daj Bog Hrvatom pravega Hrvata na banski sedež!

Strašna nesreča. Glavno mesto Salvador v Srednji Ameriki, ki šteje 60.000 prebivalcev, je popolnoma zrušeno. Uničil ga je ali potres, ali pa izbruh kakega ognjenika. Tudi je uničenih šest drugih mest in baje vse v obsegu 30 milj.

Znamenje časa. Pri birmi v cerkvi sv. Štefana na Dunaju so bile nekatere botre tako razkošno oblečene, da je pomožni škof dr. Pfluger glasno zaklical: „V taki obleki se pride pač v gledališče, ne pa k takemu sv. opravilu v cerkev.“

Podpisovanje VI. vojnega posojila

je podaljšano do 22. junija. Naj tedaj še vsak dober patrijot pohiti, da podpiše šesto vojno posojilo po svoji najboljši moči.

Na tujih tleh.

(Spisal enoletni prostovoljec Koretič F.)

Zlata pomlad je iznova odela prebujeno naravo z zelenjem in cvetjem, ko sem zapuščal osivelo zidovje dunajskega mesta in odhajal na svoje novo mesto. Z radostnim srcem sem se poslovil od velikomestnega vrvenja in ropotanja, saj sem odhajal na deželo, v pristo naravo v najlepšem letnem času.

Tudi tukaj mi počasi minevajo ure med zaprašenimi akti in komaj čakam,

da pohitim, prost vsakdanjih skrbi, venkaj v naravo.

Poslednji žarki zahajajočega solnca poljubljajo cvetoče vrtove dreves, ki so, kakor bela jagnjeta, sredi zelenih travnikov. V daljavi se vije, kakor moder trak, široka Donava, iz katere se vzdigujejo, kakor dragi smaragdi, zeleni otoki. Iz trga sem mi doni na uho mili glas večernega zvona, nad mano pa šumi zeleni gozd.

„Oh, le šumi gozd nad mano, senčnat gozd na tujih tleh, saj ne veš, kako je meni, ki mrjem na tujih tleh.“

Lepa si tujina, a vendar nimaš pravega veselja za moje koprneče srce, ki si želi vedno le nazaj, v mirni naš dolenski raj.

Oh, kje si moja tiha, rojstna vasica, ki se pohlevno skrivaš pod zelenimi Gorjanci! Kje ste moji ljubi stariši in sestre, ki vas ljubim tako iskreno! Kje ste nizki griči in holmi s svojimi belimi cerkvicami, kje pisani travniki in žuboreči potoki, kjer sem skakal in se igral v onih blaženih letih, ko nisem še poznal gorja in bolesti! Vsi ste tako daleč, daleč od mene, da ne doseže vas moje oko... Kje lepa Dolenjska si, ki te ljubim z ljubeznijo veliko, neizmerno... Tudi tebe je obsula kraljica — pomlad s cvetjem in zelenjem in gotovo si sedaj veliko lepša v svoji pomladni obleki, kot pa tujina.

A tvoj ponos, tvoja nada, tvoji sinovi so sedaj daleč tam na tujih tleh, na sneženih gorah tirolskih, na širnih planjavah galiških, ob bistri Soči, ker branijo tudi tvoje meje pred grabežljivo roko sovražnikovo. Ali si jih morda ti zapodila po svetu kot brezsrčna mačeha, ali so te oni zapustili, saj so ti bili vedno vdani sinovi? Oh ne. Odšli so, ker tako je vele domovine ukaz.

In sedaj se tudi ti sama solziš za njimi — za padlimi sinovi. Kakor vbova mati plakaš ob grobu onih, ki so darovali svoje mlado življenje na oltar domovine. Vsa tužna in zapuščena. Ne razlega se več po tvojih gričih veselo petje naših deklet, ne slišiš več vriskanja naših fantov. Vse je tiho in žaluje. Ne oznanja več čez hrib in dol večerni zvon svoj mili „Ave, Marija“, ker tudi njemu ni prizanesla kruta roka vojske, ampak tudi on je moral oditi za dom med bojni grom. Videl sem naše domače zvonove na Dunaju, ki so ležali ubiti na tleh in čakali, da iz njih, ki so še pred kratkim oznanjali svetu mir in božji blagoslov, ulijejo smrtonosne topove. Težko mi je bilo pri srcu in mislil sem si: „Domovina, kaj moraš vse žrtvovati!“

Ni čudo torej, da se solziš in plakaš, o lepa Dolenjska. A v vsej svoji tugi in žalosti si veliko lepša in ljubša, kot pa tujina.

A bliža se dan, ko bode zopet zasvetila na tvojem obzorju zvezda miru in takrat boš vstala tudi ti v vsej svoji krasoti in lepoti. Takrat se bodo zopet povrnilo zvesti sinovi v tvoje naročje in zopet se bode razlegalo veselo petje po naši lepi Dolenjski.

Bog daj, da daleč ni ta dan!

Iz spominov na lakotno leto 1817.

II.

Ko so naši župljani brali v predzadnjih „Dol. Novicah“ moj prvi spis o lakotnem letu 1817., tedaj se je še marsikdo spomnil, kaj je slišal praviti od starih o tem žalostnem letu. Naj navedem tu še te spomine.

Moki iz „klasuncev“, iz katere so pekli kruh, so dodevali neki tudi še lanene pleve, vsaj po nekod, kakor se sliši.

Neki berač prosil je po Gribljah miloščine. Ker pa ni dobil nikjer nikake hrane, prosil je pri neki hiši, naj mu dajo vsaj salate, ko jo je videl na njivi. Te so mu dali in jo je jedel kar surovo brez

vsega drugega. Iz Gribelj je šel potem proti Tribučam. Tam pa so ga našli potem mrtvega na gmajni.

Nekdo iz Gribelj je šel v Karlovec z denarjem, da bi tam kupil kaj zrnja ali druge hrane. Pa ni mogel nikjer nič dobiti. Slednjič je kupil vendar en hlebec kruha. Ko je prišel zvečer domu, so bila vsa družina vesela, da bodo vsaj še enkrat kruh jedla. Posedla so se okoli mize. Toda, ko kruh razreže, je bila zemlja v njem, da ga niso mogli jesti in so šli žalostni spat brez večerje.

O Stublarki iz Purge h. št. 11. pripovedujejo, da je dobila za en sami hlebec kruha celo postat trtja (vinograda) v Veliki Plešivici.

Pri Hrusti v Selih h. št. 6. so bili v istem času neki prav premožni, ki so imeli tudi veliko blaga (živine) in je bila obilna družina pri hiši, a jesti niso imeli kaj. Zatoraj si je stari Hrusta napolnil vrečico z novci in je šel proti Zagrebu, da bi kupil kje kaj živil. Pa ni mogel nikjer nič dobiti in se je žalosten vrnil domu. Doma pa je vrgel vrečico z denarjem po tleh in rekel: „Kaj mi pomagajo novci, če pa ne morem za nje nikjer nič dobiti!“ Drugi dan pa je zaklal najlepšega vola, da so ga počasi jedli in si ohranili življenje.

O nekem Klobučarju iz Fučkovca pa se pripoveduje, da je dobil za 16 grošev celo njivo, vendar pa ne vedo natanko, če je bilo tudi to l. 1817. I. Šašelj.

Sličice iz vojske.

Pošta na fronti. Pošta! Pismo od dragih src — juhe! Oči se zaiskrijo našim fantom, obrazi zjasnijo, smeh se jim poraja krog ustnic, saj je pozdrav od doma vojaku na fronti, kakor hladilen balzam na skelečo rano. Za vsako vrstico ti je hvaležen in iz srca rad ti odgovori, ako le utegne in more. Večkrat ti tudi odgovori, le žal, da te njegovo pismo mogoče ne najde. — Ko prebero poslane vrstice, nekateri vriskajo radosti, drugim se obrazi stennijo, ker jim prinaša pošiljka le resnobne novice. Zopet drugi sanjajo in sanjajo o davnih preteklih solnčnih dneh na rodni grudi in nehote zdrkne solza enemu ali drugemu po izmučenem obrazu. Tu pa tam zaslišiš tudi besede ogorčenja, ker se temu ali onemu očita nezvestoba radi molčanja. Vedno namreč se še najdejo ljudje, ki menijo, da vojak na fronti sedi v zakurjeni sobi pri mizi ter lahko piše, kadar hoče. Ko bi ta trda srca vedela s koliko težavo je tu združeno dopisovanje in pošta, bi ne sodila tako kruto vojaka na fronti radi molčanja. Ne vedo kaj delajo in so tako nehote kriva marsikatero kletve in — solze! Vojak na fronti ima tudi — srce. Zapomni si to! Engo.

Vojna slovanščina. Pri našem polku je le malo Nemcev, večinoma so Slovani in sicer: Slovenci, Čehi, Poljaki, Rusini in Hrvati. Starejši vojaki tolčejo vsak v svojem jeziku, a se razumejo popolnoma. Mlajši fantje pa niso med seboj le tovariši, temveč — prijatelji! Ti kramljajo med seboj v neki mešanici tako, da večkrat sploh ne veš ali so Slovenci, Čehi, Poljaki, Rusini ali Hrvati. Drug drugemu se hočejo prilagoditi in tako govore v „vojni slovanščini“. In pri službi božji pridiguje tudi vojni kurat v tej „vojni slovanščini“. Vse zmeša skupaj, kot prikuhe na krožniku! Nemei pravijo: „Feldslavisch“ in se čudijo, da se razumemo bolj kot Prusi in Dunajčani. No, vaše novomeške fantičke pošljite za mesec dni v Krakov, pa imate — Poljake! Engo.

Vojaki in — vera! Pri službi božji in pri velikonočni spovedi na fronti opaziš, da so izmed avstrijskih narodov povprečno najbolj zvesti veri očetov trije slovanski narodi: Slovenci, Hrvati in Poljaki. Tudi Rusinom ne moreš ničesar očitati; mnogi so seveda pravoslavni. Slovenci smo lahko ponosni, da korakamo tukaj v prvi vrsti. Engo.

Pohvalno. „No, gospod profesor, kako so vam všeč ljudje v moji igri?“ — Profesor: „Izvrstno! Posebno tatovi so tako dobro opisani, da je še celo to, kar govoré, — ukradeno.“

Spisi Krištofa Šmida.

Izšel je 16. zvezek spisov Krištofa Šmida v založništvu J. Krajec nasl. v Novem mestu, poslovenil frančiškan P. Blanko Kavčič. Ta novi zvezek vsebuje šest lepih pripovedk: „Roparski grad“, „Ptičje gnezdo“, „Poškodovana slika“, „Tiskovna pomota“, „Spominčica“ in „Diamantni prstan“. Cena broširanemu snopiču je 1 krona; trdo vezanemu zvezku pa 1 K 40 vin.; po pošti 20 vin. več. Opozarjamo na ta novi 16. zvezek župnijske, šolske in izobraževalne ter vse druge ljudske knjižnice. Gotovo ni slovenske knjižnice, ki bi ne imela med drugimi lepimi knjigami tudi vseh spisov Krištofa Šmida, po katerih posebno naša mladina tako rada sega. Za tem zvezkom izide v dobrem mescu zadnji, 17. zvezek: „Brata“ in „Različni sestri“. Ni pa tudi kmalu tako priporočljivih mladinskih spisov, kakor so ravno spisi ljubitelja in vzgojitelja mladine Krištofa Šmida. Njegovi spisi so zaradi svoje velezanimive in poučne vsebine preloženi malodane na vse evropske jezike. — Vsi dosedanji zvezki se dobé pri J. Krajec nasl. v Novem mestu ter v vseh knjigarnah po Slovenskem po zelo nizki ceni.

Loterijske številke.

Gradec, 6. junija 19 75 67 13 87

Išče se pridna

poštena dekla

v srednjih letih, ki zna perilo prati, likati, sobe pospravljati k petim osebam. Plača po dogovoru.

Marija Stöger, (34)

trgovka in posestnica, Krško št. 19 (Dolenjsko).

Podpisujte vojno posojilo, spojeno z zavarovanjem!

Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VI. vojnega posojila z malimi delnimi vplačili v 15. ali 20. letih, država pa dobi takoj podpisani znesek. Z mesečno zavarovalnino K 430 moreš n. pr. podpisati K 1000 — vojnega posojila, s čemer pa se tudi že zavaruješ za enak znesek za dōbo 15 let. Zavarovanja se sklepajo za 15 ali 20 let, za znesek od K 500 — do K 4000 — brez zdravniške preiskave. Zavarovalnina se plačuje celo-, polu-, četrt-letno ali mesečno. Zavarovanje velja od prvega hipa naprej za vsak primer smrti, tudi za slučaj vojne. Premije se v nastopnih letih znižujejo. Podpisano vojno posojilo se izplača po preteku zavarovalne dōbe podpisatelju samemu, ako pa bi on poprej umrl, takoj njegovi družini brez obremenitve. Nikomur ni treba plačevati ne kolkovine, ne kake postranske pristojbine, ne prispevka za neizpodbitnost, ne vojnega poviška.

Kdor hoče torej zadostiti na res lahek način svoji domovinski ljubezni, naložiti svoj denar dobro in zanesljivo in poskrbeti za svoje drage, naj sklene zavarovanje na vojno posojilo.

Podpisovalna dōba je podaljšana do 22. t. m.

Priglasila sprejema okrajna poslovalnica c. kr. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote v RUDOLFOVEM (c. kr. davkarija) in ČRNOMLJU (občinski dom), njih izkazana potujoča zastopnika, gospoda Henrik Sbil (Trebne) in Stanko Vičič (Šmihel) in c. kr. davčni uradi. Za posredovanje so naprošeni tudi župni, občinski in šolski uradi.

HIŠA z vrtom

32-2-1

obstoječa iz petih sob, dvema kuhinjama ter pritlikinami, se odda s 1. avgustom t. l. v najem. — Kje, pove uredništvo Dol. Novic.

Prodajalka

za galanterijo in trafiko, se takoj sprejme. Prednost ima, katero veseli gospodinjstvo in če zna vsaj deloma šivati, tudi če bi bila stareji. Ponudbe na:

M. Žigon, Škofjaloka.

Kupi se dobro ohranjeni gospodarski voz.

Natančneje se izve pri upravništvu Dol. Novic.

ŽENSKÉ LASE

mešane in rezane, kupujem po najvišji ceni. Izdelujem iz lastnih las tudi kite. V zalogi imam lepe, izgotovljene lasne kite vseh barv, od 5 do 30 K. Mrežice, podlage, Nuisol. Barvo za lasne in brado znamka: Kraljica vseh barvil, zanesljiva in trajna. Izborno Cremovo milo za briti, 2 K 50 v. Hairpetrol, sigurno sredstvo proti izpadanju las; zdravniško priznana. Burgit za odstranitev kurjih oces in trde kože. Sampon 50 vin. za umivanje las.

Naročila: Ivan Svetec, vlasuljar, Rudolfovo, nasproti mestne hiše.

Kostanjev les

od enega metra dolgoti, 10 cm debelosti naprej, klan ali v deblih, vsake debelosti, kupi po najvišji ceni tvrdka:

J. POGAČNIK
Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Izučena prodajalka

(33-3-1)

mešane trgovine želi stopiti v službo na deželi takoj ali pa po dogovoru. Ponudbe naj se pošljejo na upravnništvo Dol. Novic.

Gobe

lepo posušene, kupujem v vsaki množini, po najvišji dnevni ceni. V prvi vrsti jurčke, potem lesičke, turke, medvedove tace, sivke, itd.; sploh vse vrste gob posušenih, ki jih poznate kot užitne. — Vprašanja in ponudbe sprejema: Rudolf Starovašnik, eksport gob, Konjice, Štajersko. 29-6-2